

A

B

C

D

E

Handläggare:  
Marianne Berg Ekbom och Sonja Sandberg

Till  
Enskede – Årsta stadsdelsnämnd

**Stadens uppföljningsansvar för ungdomar 16-19 år samt  
inrättande av Navigatorcentra - remiss**

**Förslag till beslut**

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som yttrande till kommunstyrelsen.

Ulla Thorslund  
Stadsdelsdirektör

Bengt Stenström

Katharina Norström

# ABCDE

Dnr 05-503/403 sid 2 (5)

Chef socialtjänstavdelningen

Chef avdelningen förskola - skola

## **Sammanfattning**

Stadsdelsnämnderna förslås inrätta tre regiongemensamma Navigatorcentra som ska ge råd och stöd till ungdomar 16 – 24 år som ej studerar och saknar sysselsättning. Utbildningsnämnden förslås svara för den centrala samordningen och etableringen av centren samt skapa och förvalta ett centralt register över 16- 19 åringarna. De budgetmässiga konsekvenserna genererar ett ställningstagande om utökning av stadens budget med cirka 25 mnkr årligen från och med år 2006.

Förvaltningen föreslår att nämnden avvisar förslaget om Navigatorcentra eftersom stadsdelen själv och/eller tillsammans med närliggande stadsdelar kan utföra ett bättre arbete med den aktuella målgruppen. Förutsättningen för att stadsdelen ska utföra dessa uppgifter är att ekonomiska förutsättningar lämnas i den omfattning som i det ursprungliga förslaget. När det gäller förslaget om att införa ett centralt register över ungdomar i åldern 16 – 19 år är förvaltningen positiv till detta och föreslår därmed att nämnden tillstyrker detta.

## **Ärendets beredning**

Detta ärende har utarbetats inom avdelningen förskola – skola i samarbete med socialtjänstavdelningen.

## **Bakgrund**

Stadsledningskontoret har till samtliga stadsdelsnämnder, socialtjänstnämnden, utbildningsnämnden samt till kommunstyrelsens handikappråd sänt ut en rapport med förslag om uppföljningsansvaret för ungdomar 16 – 19 år samt inrättande av Navigatorcentra. Remisstiden går ut 2005-08-22.

Uppföljningsansvaret för ungdomar som inte gick på gymnasiet eller hade annan sysselsättning låg tidigare på de så kallade Ungdomscentren. Därefter tog Fogelströmska gymnasiet över ansvaret som erbjöd individuella gymnasieprogram. Från och med halvårsskiftet organiserar Fogelströmska gymnasiet en så kallad IV-sluss med kontinuerliga placeringar under läsåret, efter det att den centrala intagningen är klar. Idag har stadsdelsnämnderna uppföljningsansvaret för ungdomar upp till 20 år som inte går i gymnasieskola eller har annan sysselsättning. Det fria valet av gymnasieskola har inneburit svårigheter att återkoppla till elevens tidigare grundskola.

Våren 2003 presenterades det statliga betänkande ”Unga utanför” (SOU 2003:92). Antalet ungdomar som befinner sig utanför studier och arbete har vuxit markant under 1990-talet. I betänkandet föreslås försök med så kallade ”Navigator” i ett tiotal kommuner och ett skärpt lagstadgat ansvar för uppsökande verksamhet för ungdomar upp till 20 år som saknar sysselsättning. 2005-07-01 ändrades skollagens 1 kap 18§ som förtydligar

kommunernas uppföljningsansvar för ungdomar under 20 år som inte går i eller fullföljer sin gymnasieutbildning.

I maj 2005 beslöt ungdomsstyrelsen att godkänna en begäran från Stockholms kommunstyrelse om att ingå i ett försök med Navigatorcentra. I staden finns cirka 2 700 ungdomar 16 – 19 år som inte studerar på gymnasiet och som omfattas av det kommunala uppföljningsansvaret.

## **Rapporten Stadens uppföljningsansvar för ungdomar 16-19 år samt inrättande av Navigatorcentra**

En arbetsgrupp med representanter från stadsledningskontoret och utbildningsförvaltningen har på uppdrag av biträdande stadsdirektören utrett frågan om uppföljningsansvaret för 16 – 19 åringarna. I arbetsgruppens rapport om stadens uppföljningsansvar för ungdomar 16-19 år samt inrättande av Navigatorcentra förslås, under en försöksperiod 2006 – 2007, att:

- Stadsdelsnämnderna inrättar tre regiongemensamma Navigatorcentra.

Målgruppen föreslås vara ungdomar mellan 16 – 24 som varken studerar, arbetar eller har någon annan form av sysselsättning och som riskerar långvarig arbetslöshet. Inledningsvis riktas verksamheten till 16 – 19 åringar för att därefter successivt omfatta hela målgruppen. Arbetssättet ska vara uppsökande, coaching och andra insatser såsom studie- och yrkesvägledning, arbetsträning och yrkesinriktad program.

Utredningen föreslår att de tre Navigatorcentra etableras i nordväst (Rinkeby, Spånga – Tensta, Kista, Hässelby - Vällingby, Bromma), centrala staden (Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm, Katarina – Sofia, Maria – Gamla stan) samt syd (Enskede – Årsta, Skarpnäck, Vantör, Farsta, Älvsjö, Hägersten, Liljeholmen, Skärholmen).

Principer för verksamheten ska vara; Delaktighet där ungdomarnas egna resurser tas till vara och där de aktivt deltar i utformningen av verksamheten. Samverkan med nya former för samarbete mellan arbetsförmedling, socialtjänst, det lokala näringslivet, föreningslivet med flera. Innovativa metoder med nyskapande som exempel för liknande verksamhet i övriga landet. Helhetssyn på individen med hänsyn till personliga förutsättningar, hemförhållanden, social situation, läget på arbetsmarknaden, fritidsintressen, talanger och drömmar.

- Utbildningsnämnden föreslås svara för den centrala samordningen och etableringen av Navigatorcentra samt skapa och förvalta ett centralt register över ungdomar 16 – 19 år.

Stadsdelsnämnderna ansvarar även fortsättningsvis för uppföljningen av ungdomar i åldern 16 – 19 år. Utbildningsnämnden har det huvudsakliga utbildningsansvaret och ett särskilt ansvar att verka för att minska avhopp från gymnasieskolan. Utbildningsnämnden föreslås här ansvara för samordningen av Navigatorcentra och för ett centralt register med alla 16 – 19 åringar i staden.

- De budgetmässiga konsekvenserna genererar ett ställningstagande om utökning av stadens budget med cirka 25 mnkr årligen från om med år 2006.

Etableringen av Navigatorcentra beräknas till cirka 3 mnkr och driften av dessa till cirka 22,5 mnkr årligen. Ungdomsstyrelsen har beviljat Stockholms stad 1 mnkr för etableringen och pengar för driften under hösten 2005 och våren 2006. Kostnaderna därutöver beräknas kunna finansieras genom Kompetensfonden.

## **Förvaltningens synpunkter och förslag**

Stadsdelsförvaltningen anser att det är angeläget att ungdomar som varken studerar eller har annan sysselsättning ges särskild uppmärksamhet. I utredningen redovisas statistik över ungdomars sysselsättning. För ungdomar i Enskede – Årsta stadsdelsområde gäller:

- 77 eller 6%, av totalt 1 185 ungdomar 16 – 18 år, studerade inte på gymnasiet i december 2004.
- 59 eller 15%, av 391 ungdomar 19 år, saknar slutbetyg från gymnasieskolan i december 2004.
- 98 ungdomar 18 – 24 år fick ekonomiskt bistånd i januari 2005.

Förvaltningen bedömer att en del av ungdomarna, som i statistiken saknar sysselsättning, studerar utomlands, arbetar inom familjeföretag eller har praktikplats.

När det gäller förslaget om att inrätta ett centralt register för ungdomar i åldern 16 – 19 år, välkomnar förvaltningen detta. Registret måste hålla en hög kvalitet för att stadsdelen ska kunna fullgöra sitt uppföljningsansvar. I nu remitterat förslag beskrivs motiv till att registret bör vara en central angelägenhet, förvaltningen delar denna uppfattning.

Förslaget om Navigatorcentra kan vid första anblicken framstå som positivt. Vid närmare granskning av förslaget konstateras dock en del allvarliga farhågor. De olika stadsdelarna har i grunden en sinsemellan en olikartad problematik. Detta utgör orsaken till att en omfattande lokal kännedom

är helt nödvändig för att lyckas med uppgiften att framgångsrikt klara av den uppsökande verksamheten. Den uppsökande verksamheten bedöms utgöra navet i föreslaget. Förvaltningen bedömer därmed att stadsdelen själv på ett bättre sätt kan utföra motsvarande uppgifter.

Förutsättningen för att stadsdelen ska utföra dessa uppgifter är att ekonomiska förutsättningar lämnas i den omfattning som det ursprungliga förslaget.

Förvaltningen vill också understryka att det finns ett relativt omfattande samarbete tillsammans med grannstadsdelarna Vantör, Farsta och Skarpnäck. En stor del av detta samarbete handlar om arbetsmarknadsprojekt och gemensam flyktingmottagning. Detta samarbete kan mycket väl utvecklas till att omfatta även nu aktuella uppgifter. En naturlig koppling vad gäller övergång till sedvanliga arbetsmarknadsåtgärder skulle därmed kunna genomföras. Samordningsfördelar är i sammanhanget uppenbara.

Utredningen behandlar inte hur de ungas försörjning ska tillgodoseas och hanteras när föräldrarnas ansvar har upphört. För närvarande finns ekonomisk ersättning inom ramen för Kommunalt utbildningsprogram (KUP) för ungdomar upp till 20 år samt Ungdomsgarantin för ungdomar 20 – 24 år som alternativ till ekonomiskt bistånd, enligt socialtjänstlagen.

Förvaltningen anser att det är viktigt att tydliggöra myndighetsansvar och gränsdragning mellan utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna för ungdomar i olika åldrar. Detta gäller särskilt för ungdomar upp till 20 år där skollagen förstärkt kommunernas ansvar att hålla sig informerade om hur de är sysselsatta.

Avslutningsvis kan förvaltningen konstatera att ungdomar som saknar sysselsättning är ett viktigt ansvar för kommunerna, vilket också tydliggjorts i skollagen. Hur resurserna i form av personal, pengar, administration m.m. liksom arbetssätt och ansvaret inom staden är avgörande för hur ungdomarna kan ges stöd och motiveras till en sysselsättning som leder till självförsörjning. Det är också angeläget att uppdraget ges en långsiktig ekonomisk lösning och en finansiering utöver de närmast 1,5 åren för att inte komma i konflikt med andra angelägna gruppers behov.

# ABCDE

Dnr 05-503/403 sid 6 (5)

**Bilaga:** Stadsledningskontoret 2005-06-16 Remittering av rapport angående stadens uppföljningsansvar för ungdomar 16 – 19 år samt inrättande av navigatorcentra